

Календар має такі різновиди: *відривний або перекидний календар, таблиць-календар, календар книжкового типу*; за змістом вирізняється *календар знаменних і пам'ятних дат*.

Отже, вище подана загальна характеристика змісту ДСТУ 3017:2015, яка покликана допомогти у його використанні. Аналіз свідчить, що загалом у стандарті враховано позитивний досвід попереднього стандартизування термінів, що стосуються видів видань, а також пропозиції щодо вдосконалення видової класифікації видань та їхніх дефініцій. Укладачі стандарту ДСТУ 3017:2015 загалом добре впоралися із висвітленням різноманітних питань, з побудовою стандарту, конкретними визначеннями термінів.

Водночас в окремих випадках запропоновані в стандарті рішення викликають зауваження. Причиною є недостатня теоретична розробленість певних понять. Стандартизування термінів, що позначають види видань, має важливе значення для всієї бібліосфери, тобто сфери, у якій відбувається створення, виготовлення, розповсюдження та використання видань. Стандарт забезпечує єдність підходів і трактування різних видів видань, що важливо як у теоретичному, так і в практичному відношенні. Цей стандарт, безумовно, використовуватиметься у практиці видавничої, бібліотечної, бібліографічної діяльності та навчанні майбутніх фахівців, хоча сьогодні, як відомо, державні стандарти розглядаються не як обов'язкове джерело, а як рекомендації для вживання.

Список використаної літератури

1. ДСТУ 3017:2015. Інформація та документація. Видання. Основні види. Терміни та визначення понять. — Вид. офіц. — На заміню ДСТУ 3017-95; прийнято та надано чинності 2016-07-01. — Київ : ДП "УкрНДНЦ", 2016. — IV, 38 с. — (Національний стандарт України).
2. ДСТУ 7157:2010. Інформація та документація. Видання електронні. Основні види та вихідні відомості. — Вид. офіц. — Уве-

дено вперше 2010-03-11. — Київ : Держспоживстандарт України, 2010. — IV, 14 с. — (Національний стандарт України).

3. Воскобойнікова-Гузєва О. В. Наукові видання у фонді Національної бібліотеки України імені В. І. Вернадського / О. В. Воскобойнікова-Гузєва; Нац. акад. наук України, Нац. б-ка України ім. В. І. Вернадського. — Київ, 2004. — 2.2.2. Джерелознавчо-документальні видання. — С. 97—105.
4. Костенко М. Типологія видань з художньої культури та мистецтва / М. Костенко // Вісник Книжкової палати. — 2012. — № 8. — С. 3—5.

В статтє рассмотрено содержание нововведенного государственного стандарта Украины "ДСТУ 3017:2015. Информация и документация. Издания. Основные виды. Термины и определения понятий". Объясняется логика предложенной классификации видов изданий, приводятся определения основных видов изданий, представленные в стандарте. Даны замечания относительно трактовки и названий отдельных видов изданий (таких как общественно-политическое, информационное, религиозное и тому подобное). Поданы предложения относительно будущего дополнения классификации изданий по некоторым признакам.

In the article maintenance of the new state standard of Ukraine "ДСТУ 3017:2015. Information and documentation. Editions. Basic kinds. Terms and determinations of concepts" is discussed. Logic of the offered classification of types of editions is explained, determinations of basic types of editions, given in a standard, are pointed. A remark is given in relation to interpretation and names of separate types of editions (such, as social and political, informative, religious editions and others like that). Suggestions are given in relation to future addition of classification of editions on some signs.

Надійшла до редакції 14 листопада 2016 року

УДК 001.92:004.632

Ірина Передерій,
доктор історичних наук, доцент,
завідувач кафедри українознавства,
культури та документознавства
ПНТУ імені Юрія Кондратюка

Вікторія Вощенко,
кандидат філософських наук,
доцент кафедри українознавства,
культури та документознавства
ПНТУ імені Юрія Кондратюка

Інституційний репозитарій як конструктивна модель організації відкритого доступу до інформації

У статті розглянуто електронний архів наукових публікацій (інституційний репозитарій) як конструктивну модель Open Access, що відіграє важливу роль у загальних процесах, пов'язаних із накопиченням, зберіганням та трансляцією інформації у просторі й часі, а також сприяє динамізації комунікації в освітньо-науковому середовищі.

Ключові слова: відкритий доступ, інституційний репозитарій, електронний архів наукових публікацій, електронна комунікація, соціальна комунікація.

Вагомою інформаційною складовою освітньо-наукового середовища ХХІ століття є електронні ресурси, які сприяють не лише оперативному одержанню інформації, а й змінюють методологічні основи навчання. Їхнє впровадження як новітніх форм наукової й освітньої комунікації припало на 90-ті роки ХХ ст. і було зумовлено кризовими явищами економічного розвитку суспільства, які позначилися на архівній, бібліотечній і видавничій справах. В освітньому середовищі криза насамперед торкнулася книгозabezпечення університетських бібліотек. І до сьогодні ця проблема актуальна. Інше завдання, розв'язання якого не-

можливе без застосування доступних електронних ресурсів, — це популяризація результатів та суттєве підвищення впливовості вітчизняних наукових досліджень у світі [6, с. 48]. Вирішенню обох проблем сприяє сервіс Open Access, що забезпечує відкритий, безкоштовний, швидкий, постійний повнотекстовий доступ у режимі реального часу до наукових і навчальних матеріалів для будь-якого користувача у глобальній інформаційній мережі.

Ідея надання оперативного та безкоштовного доступу до результатів наукових досліджень одночасно зародилася в академічному і бібліотечному співтовариствах. Проте біб-

ліотекарі значно раніше розпочали популяризувати ініціативу організації відкритого доступу до інформаційних ресурсів. Зі свого боку, науковці стали реальними фундаторами технології та системи Open Access і першими застосували її для обміну інформацією.

Проблеми та перспективи реалізації проектів відкритого доступу до інформаційних ресурсів в інституційному, національному і глобальному вимірах нині є об'єктом наукових пошуків багатьох дослідників, які вивчають теоретичні та практичні аспекти розвитку комунікації у сучасному світі. Значну увагу приділяють питанням, пов'язаним зі створенням і функціонуванням електронних архівів та бібліотек, а також теоретичним і практичним аспектам їхнього використання у навчальній діяльності та науковому середовищі. У цьому контексті виокремимо праці таких дослідників, як О. Бруй, М. Жалдак, О. Кузьміна, В. Резніченко, О. Спінрін, Д. Тарасов.

Реалізація відкритого доступу до інформації через створення інституційних репозитаріїв є провідною тематикою праць Т. Ярошенко. У ході вивчення проблем наукової комунікації автор характеризує відкритий доступ як найефективніший засіб обміну інформацією у сфері науки. У роботах Т. Ярошенко розкрито особливості репозитаріїв, надано характеристику їхніх різновидів, проаналізовано змістове наповнення та функціональне навантаження [6; 7]. Особливу роль електронних архівів наукових публікацій для ефективної комунікації в освітньому та академічному середовищі розглядала й одна з авторок пропонованої публікації — І. Передерій [8].

Аналіз інтернет-джерел наукової інформації та підходи до їхнього збереження для наступних поколінь бібліотеками як інститутами, що забезпечують реалізацію меморіальної функції суспільства, є об'єктом наукових пошуків В. Копаневої. Науковець наголошувала, що збереження ресурсів мережі для майбутніх поколінь — невідкладне й посьильне завдання для національних бібліотек. Позитивною тенденцією останнього часу стало об'єднання зусиль книгозбірень, оскільки вирішити окреслені проблеми поодиночі доволі складно. Проведені дослідження свідчать, що зростання обсягу інтернет-документів відбувається за експоненціальним законом, а середня тривалість обігу документа в мережі за різними оцінками становить від 30 днів до 6 місяців. Отже, зволікання зі збиранням та нагромадженням веб-документів може призвести до втрати частини культурної спадщини людства [2].

Виникнення ідеї відкритого доступу до інформації та процес його становлення вивчали дослідники І. Лінден і Ф. Лінден. Вони наголошували, що сьогодині рух за Open Access є незворотним. Діяльність університетських інституційних репозитаріїв, створених завдяки зусиллям спеціалістів у галузі інформаційних технологій і бібліотекарів, сприяє поширенню наукової інформації, її збереженню та забезпеченню швидкого доступу до даних. У цьому контексті бібліотекарі становлять велику групу інтелектуальних споживачів і провайдерів відкритого доступу, які підтримують авторів, видавців і власників електронних репозитаріїв [3].

Поступове впровадження принципів відкритого доступу в систему вітчизняної науки та освіти, а також створення репозитаріїв на базі електронних бібліотек українських вишів є об'єктом наукових пошуків авторів пропонованої статті. Мета публікації полягає у дослідженні інституційного репозитарію як конструкторної моделі Open Access, а також проблем і перспектив його функціонування у сфері соціальних комунікацій.

Принципи відкритого доступу до інформації передбачають надання необмеженого та безоплатного доступу до

наукових публікацій і досліджень двома шляхами. Перший — так званий "золотий шлях" (Gold Road) — це вільний доступ до всіх матеріалів безпосередньо у момент публікації. Одним із його варіантів є інтернет-видання, повністю відкриті для користувачів. Робота видавництва фінансується з бюджетів, передбачених на наукові дослідження. Є також гібридна модель, коли автори або установи, в яких вони працюють, можуть заплатити видавництву кошти, потрібні для підготовки статті, після чого матеріал уміщують у відкритому доступі. Наприклад, Товариство Макса Планка оплачує публікації статей своїх членів.

Другий — "зелений шлях" (Green Road) відкритого доступу — це депонування та самоархівування науковцями власних праць у відкритих електронних архівах (репозитаріях) відповідно до стандартів Open Archives Initiative Protocol for Metadata Harvesting (OAI-PMH). Автори публікуються в журналі, який поширюється за передплатою і має платний доступ до статей, проте через певний час (у середньому ембарго становить рік і навіть більше) науковці можуть відкрити доступ до матеріалів, розміщуючи їх в інституційному репозитарії — на платформі зі стандартним програмним забезпеченням, яке передбачає можливість пошуку потрібної інформації й загальний моніторинг подібних репозитаріїв. "Зелений шлях" не потребує повної перебудови системи наукових публікацій, тому автори можуть друкувати статті в журналах, потім архівувати їх та забезпечувати вільний доступ до матеріалів у репозитарії. На думку багатьох дослідників, саме цей шлях є найоптимальнішим і дасть змогу вирішити більшість проблем, пов'язаних із доступом до наукової інформації [7, с. 5].

Наведені принципи втілено у низці нормативних документів міжнародного та вітчизняного значення. Зокрема, Концепції відкритого доступу відображено у міжнародних Будапештській (2002), Берлінській (2003, 2004, 2005), Шотландській (2004) деклараціях.

Перший вдалий приклад реалізації ідеї оперативного поширення наукових досягнень за допомогою мережі Інтернет — електронний "Архів із фізичних наук", започаткований 1991 р. (розробник — П. Гінспарг) у Корнелльському університеті (США). Проект радикально змінив парадигму публікацій у галузях фізики, астрономії, математики, комп'ютерних наук, біології, економіки та статистики. Сьогодні у відкритому доступі представлено майже мільйон так званих препринтів (тобто попередніх публікацій матеріалів до виходу у світ видання, в якому вони будуть оприлюднені повністю). Отже, принцип роботи архіву — це "зелений шлях" відкритого доступу до інформації, так званий репозитарій.

Нині функціонує кілька видів відкритих електронних архівів (репозитаріїв): інституційні (університетські, науково-дослідних інститутів тощо), тематичні (за галузями знань), так звані агрегатори (містять дані з кількох електронних архівів), державні (містять урядові дані) [1].

Для університетської науки й освіти особливо привабливим і ефективним є саме "зелений шлях" реалізації відкритого доступу до інформації, тобто створення університетських репозитаріїв, адже університет — це основний виробник наукової продукції у світі. За свідченням Т. Ярошенко, сьогодні значна частка публікацій вітчизняних науковців (від 170 до 200 тисяч на рік) залишаються невідомими не лише світовій, а й українській академічній спільноті [6, с. 49]. Змінити ситуацію і покликати запровадження інституційних (зокрема, університетських) репозитаріїв.

Інституційний репозитарій — це відкритий електронний архів для тривалого зберігання, накопичення та забезпечення постійного й надійного відкритого доступу до результатів наукових досліджень, що проводяться в установі.

Університетський інституційний репозитарій може містити: наукові статті, автореферати дисертацій та дисертації, навчальні матеріали, монографії чи їхні розділи, навчальні посібники, підручники, студентські роботи, матеріали конференцій, патенти, зображення, аудіо- та відеофайли, веб-сторінки, комп'ютерні програми, статистичні відомості, навчальні об'єкти, наукові звіти, навчально-методичну літературу тощо. Отже, головна мета інституційного репозитарію полягає у створенні глобальної оглядовості наукових матеріалів установ і надання вільного доступу до них.

Перший інституційний репозитарій був створений 1991 р. у Швейцарському державному інституті технологій (ETH E-collection). Станом на 1 травня 2015 р. його фонд налічував 27 000 документів. Ініціативу відкритого доступу до наукової та навчальної інформації на початку нового тисячоліття підтримали найбільші університети багатьох країн, долучившись до запровадження і розвитку електронних архівів. Нині у світі функціонує майже 4000 інституційних репозитаріїв, з яких 85% — університетських (до слова, половину з них створено упродовж останніх чотирьох років, що свідчить про стрімке зростання інформатизації освітньо-наукового середовища) [1].

Наголосимо, що значну роль у подібній практиці країн Заходу відіграє позиція держави щодо відкритого доступу. Наприклад, у Великій Британії Комітет із науки та техніки Палати громад Парламенту від 2004 р. рекомендує всім вишам країни організувати інституційні репозитарії, а дослідникам депонувати копії власних статей або самоархівувати їх протягом місяця після публікації. Національний науковий фонд США 2006 р. виділив 12 млрд доларів на гранти для підтримки досліджень, пов'язаних із загальнонаціональним вільним доступом до інформації та електронних бібліотек. У Канаді обов'язкове самоархівування рекомендовано Науковою радою країни із суспільних та гуманітарних наук (SSHRC) та Канадською асоціацією наукових бібліотек (CARL), починаючи з 2004 р. Лідерами з організації інституційних репозитаріїв у світі є США (16,3%), Велика Британія (8%), Японія (6,3%) та Німеччина (5,9%) [1].

В українському правовому сегменті принципи відкритого доступу до інформації регламентують положення Постанови Верховної Ради України "Про рекомендації парламентських слухань з питань розвитку інформаційного суспільства в Україні" (2005) [5] та Закону України "Про основні засади розвитку інформаційного суспільства в Україні на 2007—2015 рр." (2007) [4]. Українська держава активно підтримує два наявні на сьогодні шляхи організації відкритого доступу. В січні 2009 р. у нашій державі стартував проєкт під назвою E-LibUkr "Електронна бібліотека: створення центрів знань в університетах України". Кожен науковець може долучитися до підтримки руху відкритого доступу для якнайефективнішого просування власних публікацій.

Щодо призначення інституційних репозитаріїв, котрі створюються як системи відкритого доступу до інформації у вищих навчальних закладах, зауважимо, що вони передбачають зібрання, систематизацію та зберігання в електронному вигляді інтелектуального продукту науковців, інших цифрових документів із фондів бібліотек, на які не встановлено обмеження щодо авторського та суміжних прав; забезпечення відкритого доступу до публікацій за допомогою інтернет-технологій, поширення матеріалів у середовищі світового науково-освітнього співтовариства.

Головними завданнями репозитарію є: сприяння зростанню популярності навчального закладу через представлення його наукової продукції в мережі Інтернет; збільшення індексу цитування (імпакт-фактору) завдяки забезпеченню вільного доступу до наукових публікацій; створення надійної та доступної системи обміну науковими

роботами. Інституційний репозитарій виконує навчальну, науково-дослідну, довідкову-інформаційну функції. Він відіграє провідну роль у процесі поповнення бібліотечного фонду оригінальними електронними документами та цифровими копіями друкованих видань, а також їхнього збереження.

Структура інституційного репозитарію в уніфікованому вигляді, окрім інших, містить такі елементи: загальні положення, нормативно-правову базу створення та функціонування, мету і завдання, відомості щодо управління та складу (структури), положення про авторське право, перелік основних понять і термінів тощо.

В Україні, як і в більшості держав пострадянського простору, практична реалізація відкритого доступу до інформації розпочалася із запізненням, лише з другої половини минулого десятиліття, а тому організація інституційних репозитаріїв та відкритого доступу до них у бібліотеках вишів нашої країни залишається одним із нагальних завдань. Першими вітчизняними ВНЗ, в яких 2006 р. запроваджено інституційні репозитарії, були Національний університет "Києво-Могилянська академія" та Український католицький університет (м. Львів). Сьогодні електронні наукові архіви мають майже 80 українських вишів (а це приблизно 18% їх загальної кількості). Отже, у більшості установ вітчизняної вищої школи досі не створено відкритих електронних архівів.

Зауважимо, що ідеальної моделі інституційного репозитарію нині немає. Триває процес становлення, напрацювання та розробки відповідних стандартів і технологій їхньої організації. Серед головних перешкод налагодження відкритого доступу, крім низки проблем, пов'язаних із вимогами комерційних видавництв та узгодженням авторських прав, фахівці виокремлюють такі: брак у дослідників мотивації до додаткового розміщення в архівах своїх уже опублікованих робіт (хоча результати досліджень свідчать про те, що з відкритого доступу завантажується значно більша кількість праць, які швидше і масштабніше поширюються у науковому середовищі); інституційні репозитарії пропонують такий самий набір сервісів, що й електронні бібліотеки; видавці мають служби відстеження (аналізу) цитування (Crossref, Web of Knowledge, Scopus), а у репозитаріїв їх немає; неможливість проконтролювати автора: завантажив він "журнальний" варіант статті (рецензований, відредагований, із пагінацією тощо) чи лише оригінальний рукопис. Також постає низка питань, пов'язаних із обсягом публікацій, якістю, сервісами для авторів чи користувачів, дизайном, можливостями використання, надійністю, збереженням тощо [7, с. 8—9].

Відкритий доступ до інформації не порушує авторського права, оскільки репозитарії не виконують видавничої функції, а лише зберігають матеріали та презентують їх через мережу Інтернет. Автори мають змогу архівувати власні публікації без будь-якого дозволу. Якщо дослідник передає авторське право видавцеві (це зазвичай вимагають комерційні закордонні видавництва), то наступне архівування власних матеріалів потребує дозволу видавця [7, с. 7].

Зауважимо, що більшість електронних архівів у глобальній світовій "репозитарній бібліотеці" англійськомовні. Поширеними є також іспанська, німецька, японська, французька мови. У вітчизняному просторі переважають україномовні репозитарії, проте автор має розмістити англійською хоча б анотацію та ключові слова, що дасть можливість індексувати працю у міжнародних пошукових системах [7, с. 8]. Зважаючи на те, що праці українською мовою в електронних наукових архівах становлять лише 0,7% загальносвітового контенту, перед вітчизняними вченими стоїть важливе завдання — якнайшвидше оволодіти іноземними (насамперед, англійською) мовами для ефективної наукової комунікації.

Дослідницькі статті, які науковці архівують у репозитарії, мають багато переваг, адже їх цитують частіше, ніж публікації з традиційних журналів, суттєво зростає читацька аудиторія. У більшості галузей науки завдяки самоархівуванню рейтинг цитування зростає принаймні удвічі. Отже, такий різновид відкритого доступу робить дослідження значно впливовішим. Окрім того, якщо наукові результати представлено у відкритому доступі, життєвий цикл статті (коли її публікують, цитують і надалі розвивають у розвідках інших учених) значно інтенсифікується та прискорюється.

Зауважимо, що ефективність інституційного репозитарію очевидна одразу в кількох суб'єктних вимірах. Як зазначалося, такий електронний ресурс корисний насамперед для вченого, оскільки підвищує індекс цитувань його праць, забезпечує постійне та тривале їхнє зберігання, а також дотримання авторських прав на наукову продукцію. Не менш важливу роль інституційний репозитарій відіграє й у роботі наукового підрозділу (наприклад, кафедри чи наукової лабораторії університету), адже сприяє поширенню інформації про нього серед академічної спільноти, впливає на рівень цитованості публікацій його співробітників, забезпечує тривале збереження матеріалів. Для ВНЗ наявність такого інформаційного ресурсу є чинником загальної підтримки наукової діяльності, покращення якості фахової комунікації, підвищення рейтингу, забезпечення відкритого доступу до досліджень [8, с. 112]. Бібліотеки через інституційний репозитарій мають змогу ефективніше виконувати різноманітні інформаційні запити користувачів, а також поширити сферу діяльності на мережеву інформацію для організації зберігання та використання електронних публікацій.

Інституційні репозитарії забезпечують критичну складову в процесі реформування системи наукової комунікації, а саме: надають доступ до наукових досліджень, реалізують контроль над ними з боку академічної спільноти, підвищують конкуренцію та знижують монополію журналів на наукові публікації, підвищують рейтинг університетів та їхніх бібліотек, які мають відкриті електронні архіви. До того ж, дані інституційних репозитаріїв слугують реальним показником ефективності роботи університетів як науково-освітніх центрів, оскільки демонструють наукову, соціальну та економічну значущість дослідницьких робіт, а отже, й статус та суспільне значення вищого навчального закладу.

Аналізуючи функції університетського репозитарію, варто приділити увагу такому сегменту споживачів інформації, як студентство. Завдяки відкритому електронному архіву вищу учні мають швидкий і необмежений доступ до навчально-методичної та наукової літератури, створеної університетською академічною спільнотою, не залежати від наявних книжкових фондів, що допомагає ефективно засвоювати навчальний матеріал. Окрім того, в електронному архіві можуть розміщувати власні роботи не лише науковці (викладачі й аспіранти), а й окремі студенти, які, приміром, навчаються на магістерських програмах, за рекомендацією представників професорсько-викладацького складу.

Зауважимо, що наявність відкритого доступу до інформації породжує не лише позитивні, а й негативні (суперечливі) тенденції. Для публікації матеріалів лише за допомогою потужностей інституційних репозитаріїв необхідно залучати значні фінансові та людські ресурси: обладнання, телекомунікації, редакційні колегії, спеціалізовану експертизу тощо. Крім цього, онлайн-публікації потребують роздрукування, що часто не задовольняє користувачів. Також варто наголосити, що автори надають великого значення "престижності" власних робіт, звертаючи увагу на рейтинг журналу [3].

Висновки. Інституційний репозитарій є ефективною формою комунікації в освітньо-науковому середовищі, яка сприяє розвитку університетів у сучасному світі та в Україні. Її головна функція у вітчизняному вимірі — спонукати інформаційну, наукову й освітню спільноти до активних дій та кооперації у напрямі вільного доступу до інформаційних наукових ресурсів університетів як провідних академічних установ для трансформації ролі науки у суспільстві знань. Як конструктивна модель відкритого доступу до електронних ресурсів репозитарій відіграє важливу роль у процесах, пов'язаних із накопиченням, зберіганням та трансляцією інформації у просторі та часі. *Перспектива* подальшої роботи полягає у дослідженні шляхів реалізації так званого "платинового шляху" доступу до інформації, який передбачає, що всі процеси, пов'язані з публікацією та поширенням результатів наукових пошуків у відкритому (безкоштовному для користувачів) режимі, реалізовуватимуться за допомогою волонтерів, грантів, благодійної допомоги.

Список використаної літератури

1. Бруй О. Інституційні репозитарії в Україні та світі: тенденції розвитку / О. Бруй. — Режим доступу: <http://www.slideshare.net/OksanaBryu1/institutional-repositories-in-ukraine-and-the-world-trends-of-development>. — Назва з екрана.
2. Копанєва В. Бібліотека та мережева інформація / В. Копанєва. — Режим доступу: http://www.library.univ.kiev.ua/ukr/elcat/new/detail.php3?doc_id=1633800. — Назва з екрана.
3. Линден И. Открытый доступ: "зелёный путь" и "золотой путь" / И. Линден, Ф. Линден. — Режим доступа: http://www.library.univ.kiev.ua/ukr/elcat/new/detail.php3?doc_id=1646876. — Загл. з екрана.
4. Про основні засади розвитку інформаційного суспільства в Україні на 2007—2015 рр. : закон України від 09.01.2007. — Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/537-16>. — Назва з екрана.
5. Про рекомендації парламентських слухань з питань розвитку інформаційного суспільства в Україні : постанова Верховної Ради України від 01.12.2005 р. — Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/3175-15>. — Назва з екрана.
6. Ярошенко Т. Відкритий доступ — шлях до присутності України у світовій науковій спільноті / Т. Ярошенко // Вища школа. — 2011. — № 3. — С. 47—51.
7. Ярошенко Т. Зелений шлях відкритого доступу. Репозитарії та їх роль у науковій комунікації: перші двадцять років / Т. Ярошенко // Бібліотечний вісник. — 2011. — № 5. — С. 3—10.
8. Передерій І. Інституційний репозитарій як новітня форма комунікації у сучасному освітньо-науковому середовищі / І. Г. Передерій // Документно-інформаційні комунікації в умовах глобалізації: стан, проблеми і перспективи : матеріали І Всеукраїн. наук.-практ. Інтернет-конф., м. Полтава, 3 грудня 2015 р. / редкол. : І. Г. Передерій, А. А. Соляник та ін. — Полтава : ПолтНТУ, 2016. — 226 с. — С. 109—113.

В статье рассмотрен электронный архив научных публикаций (институционный репозитарий) в качестве конструктивной модели Open Access, которая играет важную роль в общих процессах, связанных с накоплением, сохранением и передачей информации в пространстве и времени, а также динамизирует коммуникацию в образовательно-научной среде.

The article deals with an electronic archive of scientific publications (institutional repository) as the constructive model Open Access, which plays an important role in the overall process of the accumulation, preservation and transfer of information in space and time, as well as accelerates communication in the educational and scientific environment.

Надійшла до редакції 7 жовтня 2016 року